

Почасни докторат Васељенском Патријарху

11. маја 2004. године додељен је почасни докторат (DOCTOR HONORIS CAUSA) Богословског факултета у Београду Његовој Свесветости Архиепископу Константинопољском Новога Рима и Васељенском Патријарху Господину Господину Вартоломеју Првом који је, као гост Српске православне Цркве, присуствовао њеној Централној прослави 200-годишњице Првог српског устанка. Свечаној церемонији доделе почасног доктората, која је одржана у великом амфитеатру Богословског факултета, присуствовали су Његова Светост Архиепископ Пећки, Митрополит Београдско-карловачки и Патријарх Српски Господин Господин Павле, већи број архијереја Српске православне Цркве, великодостојници Римокатоличке цркве у Београду, високи представници републичких и градских власти, бројни декани и професори других факултета Београдског универзитета, као и господа професори и студенти Богословског факултета.

Наставно-научном већу
Богословског факултета СПЦ
Београд

Предмет :

ИЗВЕШТАЈ

о промовисању у почасног доктора теолошких наука

Његове Свесветости Архиепископа Константинопољског, Новог Рима и Васељенског Патријарха Г. Г. Вартоломеја I

Наставно-научно веће Теолошког факултета СПЦ, на својој седници одржаној 01.04.2004. године, одлучило је да додели титулу почасног доктора (honoris causa) теолошких наука Његовој Свесветости Ариепископу Константинопољском, Новога Рима и Васељенском Патријарху Г. Г. Вартоломеју, а за писање извештаја одредило је Комисију у саставу : митрополит др Амфилохије Радовић, редовни професор, епископ др Иринеј Буловић, редовни професор, епископ др Игнатије Мидић, редовни професор, и протопрезвитер др Зоран Крстић, доцент. Захвална на указаном поверењу, Комисија има изузетну част да Наставно-научном већу поднесе следеће образложење :

Његова Свесветост Г. Г. Вартоломеј, 270 наследник епископске катедре светог апостола Андреја, рођен је 29. фебруара 1940. године на острву Имврос. На крштењу је добио име Димитрије. У основној школи на свом родном острву, Димитрије Архондонис је стекао своја прва знања. Средњу школу је завршио на Имвросу и у Константинопољу, а затим се уписао на Теолошки факултет на острву Халки, високој школи које је у току 127 година свог рада дала Цркви Христовој стотине изврних клирика и лаика и која је, на жалост, морала да затвори своје капије 1971. а да оне још ни данас нису отворене. 1961., мало пре завршетка својих студија, Димитрије је рукоположен у митрополитској цркви на свом родном острву у чин ђакона од стране свог духовног оца блаженопочившег Мелитона, митрополита халкидонског и добио апостолско име Вартоломеј у знак сећања и поштовања према познатом имвроском свештенику Вартоломеју Кутлумушком. Тадашњи Васељенски патријарх Атинагора, ценећи духовне и интелектуалне способности младог ђакона Вартоломеја, шаље га 1963. на после дипломске студије у Рим. У иностранству ће боравити пет година и то у Риму, Босеу и у Минхену усавршавајући се у области Канонског права. Као резултат својих студија одбранио је 1968. на Грегоријанском Универзитету докторску тезу О кодификацији светих канона и канонских уредби у Православној Цркви. Боравак у различитим земљама и праћење предавања на тамошњим универзитетима су му омогућили и да научи неколико светских језика. Тако, поред матерњег грчког, Његова Свесветост говори турски, енглески, француски, италијански и немачки језик.

Одлуком Свештеног Синода Васељенске патријаршије 1968. се враћа у Константинопољ и бива постављен за заменика ректора Теолошког факултета на Халки. 14. октобра 1969. год. хиротонисан је за

презвитера, а непосредно затим тадашњи Васељенски Патријарх Атинагора му додељује и достојанство архимандрита. Са доласком Димитрија на трон Васељенске патријаршије архимандрит Вартоломеј је постављен за управника патријарховог кабинета, а свега неколико месеци касније је изабран за митрополита филаделфијског. Поред многих обавеза које је имао митрополит филаделфијски не занемарује своју научну активност. Узима учешће својим излагањима на многим симпозионима, а посебно на онима који имају везе са Канонским правом. Пише чланке и објављује бројне стручне радове. Учествоје као члан делегације Васељенске патријаршије у свим важним пословима и бива најбољи сарадник тадашњег патријарха Димитрија. После упокојења свога духовног оца митрополита халкидонског, Свештени Синод изабира на ову катедру дотадашњег митрополита филаделфијског Вартоломеја 14. јануара 1991. год. У октобру исте године, после упокојења патријарха Димитрија, Свештени Синод једногласно бира митрополита халкидонског Г. Вартоломеја за Архиепископа Константинопољског, Новог Рима и Васељенског Патријарха. Приликом увођења у патријаршијски трон Велике Христове Цркве 2. новембра 1991. год. новоустоличени Патријарх ће назначити правце своје активности које је у протеклих 13 година верно следио, а то су :

- Црквене активности унутар канонских граница своје архиепископије на очувању и унапређењу црквеног живота свога напаћеног и малобројног преосталог стада у Турској.
- Унапређење црквеног живота у митрополијама Васељенске Патријаршије у иностранству.
- Активности везане за међуправославне односе.
- Активности везане за међурелигијске као и за међурелигијске односе.

У току свог тринаестогодишњег рада Његова Свесветост Васељенски Патријарх је проширио своје поље рада и иницијатива и на место и улогу Православне Цркве у светској, а посебно у Европској заједници, заштиту животне средине, заштиту људских права итд. Због овог огромног поља рада и активности Његове Свесветости у даљем излагању ћемо морати да се ограничимо, по избору, на само неке од њих.

Јединство Православних у оквирима нашег канонског предања је основна брига Његове Свесветости. Само неколико месеци по свом избору Патријарх је позвао све предстојатеље помесних Православних Цркава на скуп у Цариграду, а затим 1995. на Патмосу и 2000. у Nikeји. Нове друштвено политичке и историјске околности у последњој деценији 20. века су битно измениле облик друштава и донеле сасвим нову проблематику која није могла да остави равнодушним трон Васељенске Патријаршије. Сабори духовних вођа Православља су управо имали за циљ разговоре о овим крупним темама.

Један од најважнијих међурелигијских симпозиона нашег времена је несумњиво онај који је организиран на Босфору фебруара 1994. год. са темом Мир и верска толеранција. Улога Васељенског Патријарха у раду симпозиона је била одлучујућа, али исто тако и у састављању коначне декларације познате као Босфорска. Реченица коју је Његова Свесветост изговорио у свом излагању и која је ушла у завршну декларацију постала је позната широм света, а то је да је сваки рат који се води у име религије у суштини рат против религије.

Личност, ауторитет и активности Његове Свесветости нису оставиле равнодушним политичаре и државнике како европских, тако и држава ван европског континента. Многобројне су посете које је Патријарх званично учинио, многа су његова обраћања званичним европским и светским институцијама, као на пр. Европском парламенту у Стразбуру, Генералној скупштини Уједињених нација, Унеску итд. чији је садржај увек био јачање улоге Православља у европској и светској заједници, при том сведочећи једно живо, савремено, одговорно Православље способно да разуме сваку епоху и да са њом комуницира.

Војвода едимбуршки Принц Филип је, сада већ давне 1992. год. изјавио да је Васељенска Патријаршија прва и једина од Хришћанских цркава која се озбиљно бави проблемом заштите животне средине. Због своје активности на овом пољу Његова Свесветост је и добио назив «зелени» Патријарх. Пет међународних симпозиона посвећених заштити животне средине је одржано под покровитељством Његове Светости на острву Халка и то : 1994. Животна средина и религијско образовање, 1995. Животна средина и етика, 1996. Животна средина и комуникација, 1997. Животна средина и правда, 1998. Животна средина и сиромаштво. Учешће у овим симпозионима су узеле најзначајније међународне црквене, научне и политичке личности данас. Затим ту су и симпозиони о заштити Црног мора, Дунава, Јадранског мора, Балтичког мора итд. Сваког 1. септембра на дан молитве за заштиту творевине Божије Његова Свесветост

упућује посланице везане за проблематику еколошке катастрофе која угрожава творевину Божију али са њом и самога човека.

Свој научни рад Његова Свесветост никада није занемарила. Многобројни су чланци, студије, званична обраћања, посланице, објављени разговори са значајним личностима или, пак, о значајним темама, поменимо овде његову књигу разговора са Оливије Клеманом итд. Због тог свог научног рада као и саме личности Патријарха Вартоломеја промовисан је на многим факултетима за почасног доктора. Поменимо Теолошки факултет у Атени и Солуну, Теолошку академију у Москви, Философски факултет на Криту, Институт светог Сергија у Паризу, Теолошки факултет Часног Крста у Бостону, Академија светог Владимира у Њујорку, Јел Универзитет у Америци, Сити Универзитет у Лондону итд.

На основу свега до сада реченог и на основу свега онога што није могло да уђе у овај кратки извештај, а сигурно је опште познато у свим православним земљама, на основу ауторитета који ужива Његова Свесветост Васељенски Патријарх Г. Г. Вартоломеј, Комисија има изузетну част да предложи да Наставно-научно веће промовише Његову Свесветост у почасног доктора теолошких наука Богословског факултета СПЦ.

Чланови Комисије :

проф. др Амфилохије Радовић
проф. др Иринеј Буловић
проф. др Игнатије Мидић
доц. др Зоран Крстић

У Београду, 11. априла 2004. године